PUO YA BOPHATLALATSI BA DITABA

SARS E LOKETSE HO TSHEHETSA KAKANYO E LEKOTSWENG BOTJHA YA POKELLO YA LEKGETHO YA 2026

Tshwane, 21 Mphalane 2026 – Ngaka Johnstone Makhubu, Khomishenara ya Ditshebeletso tsa Lekgetho tsa Afrika Borwa (SARS), o ananetse kakanyo e lekotsweng botjha ya pokello ya lekgetho ya **R2.144 trillion** e tsebisitsweng ke Letona la Ditjhelete Mong. Enoch Godongwana Polelong ya hae ya Nako e Mahareng ya Tekanyetso (MTBPS). Kakanyo ena e lekotsweng botjha e bontsha nyoloho **ya R17.1 billion** papisong le ya **R2.127 trillion** ya Kakanyo ya Tekanyetso ya Hlakola 2026. Tlhophisobotjha ena e tjena ho sa natswe tekolotlase ya nnete ya Tlhahiso ya Kakaretso ya Naha (GDP) ya ho tloha ho **1.6%** ho isa ho **1.2%** ka 2026. Le ha ho bile le ntlafalo ya phumaneho ya motlakase e leng ho tshehetsang diketsahalo tsa ikhonomi, ditshita tsa motheo tse kang tsa dilojisitiki le tsa meralo ya motheo di ntse di tswela pele ho sitisa kgonahalo ya kgolo ya Afrika Borwa.

Haesale ho tloha ka la 30 Loetse 2026, SARS e bokelletse lekgetho **ka mora ditloso** la **R992.2 billion,** mme lona le akaretsa dipokello tsa **R1.231 trillion** pele ho ditloso mmoho le ditefo tsa pusetso tsa paloyohle ya **R239.1 billion**. Pokello ya lekgetho ka mora ditloso e bile **R15.5 billion**, kapa **1.6%,** ka hodimo ho kakanyo ya Hlakola 2026, mmoho le **R67.4 billion**, kapa **7.3%,** e leng e hodingwana ho ya ngwahola ka nako e tshwanang.
Tshebetso ena e ile ya tshehetswa ke dipokello tse ntlafetseng ho tswa ho Lekgetho la Lekeno la Kgwebo (CIT), dipokello tsa lehae tsa Lekgetho la Boleng bo Ekeditsweng (VAT) le tsa Lefa ho ya ka Moputso (PAYE), mmoho le ditefo tse bileng tlasana ho ditebello tse neng di lebelletswe tsa dipusetso tsa VAT.

“Sephetho sa selemo sena ho fihlela kajeno se bontsha boitwanelo ba mokgwatshebetso wa pokello ya lekgetho wa Afrika Borwa. Le ha ho le jwalo, jwalokaha puo ya Letona e supa, kgolo e tswellang ya pokello ya lekgetho qetellong e itshetlehile hodima katoloso ya tsa ikhonomi, botsetedi, ho thehweng ha mesebetsi mmoho le boikobelong bo batsi ba tefo ya lekgetho," ho rialo Khomishenara Makhubu.

Lenaneo la SARS la boikobelo mmoho le matsapa a amanang le se sena di dutse e le tsa bohlokwa ho tse mabapi le ka moo Pokello ya Lekgetho e tsamaiswang kateng le ho sireletsa botshepehi ba mokgwatshebetso wa lekgetho le wa bolaodi ba meedi. Dikgweding tse tshelela tsa pele tsa selemo sa ditjhelete, matsapa a boikobelo a behile ditholwana tsa sethatho tsa **R137.7 billion,** tsena di akaretsa dipokello tsa kontane ka kotloloho tsa **R76.3 billion** mmoho le **R61.3 billion** e fumanweng ka lebaka la ho thibela ho dutla ha mokotla wa pokello ya lekgetho.

“Ranta ka nngwe e fumanweng hape ka lebaka la matsapa a boikobelo e sireletsa balefalekgetho ba tshepahalang le ho ntlafatsa moralo wa tshebetso wa ditjhelete. Boikobelo e dutse e le e nngwe ya dithulusi tse sebetsang ka ho phethahala ho sireletsa botshepehi ba lepatlelo la lekgetho le bolaodi ba meedi,” ho rialo Khomishenara Makhubu. Le ha tshebetso ya pokello ya lekgetho ya dikgwedi tsa pele tse tshelela e fana ka motheo o tiileng, ho fihlella kakanyo e lekotsweng botjha ya pokello ya lekgetho ho tla hloka hore ho be le pokello e tswellang le matsapa a boikobelo ka nako e setseng ya selemo sa ditjhelete. Boemo ba ikhonomi, haholoholo kgolo ya lehae mmoho le tse etsahalang ikhonoming ya lefatshe, di tla dula e le tsa bohlokwa hodima diphetho tsa pokello ya lekgetho.

Pokello ya lekgetho halofong ya bobedi ya selemo sa ditjhelete sa 2026/27 e lebelletswe ho nyoloha ka **R66.3 billion (6.1%),** sena se tla kgannwa hahoholo ke Lefa ho ya ka Moputso (PAYE), Lekgetho la Lekeno la Kgwebo (CIT) mmoho le VAT ya Lehae. Kakanyo ya MTBPS bakeng sa halofo ya bobedi ya selemo sa ditjhelete sa 2026/27 e ile ya lekolelwa hodimo ho ya ho **R1.15 trillion**, e leng **R1.6 billion** e hodingwana **(0.1%),** haholo ka lebaka la keketseho ya **R11.7 billion** ya CIT (ho akareditswe le tswala). Tekolobotjha ena e bontsha ntlafalo ya diphaello tsa dikhampani e lekanngwang ka tsela ya *Gross Operating Surplus* (GOS), eo ho leptjwang hore e tla hola ho tloha ho **3.5%** ho isa ho **5.4%.** Kgolo ena ya GOS e itshetlehile hodima diphetho tsa dikotara tse pedi tsa pele, e leng tsa **10.7%** le **7.0%** ka ho fapana. VAT ya Lehae e ile ya eketswa ka **R2.5 billion**, ho bapa le tekolobotjha e lebang hodimo ya ditshenyehelo tsa malapa ho tswa ho **5.1%** ho ya ho **6.2%.** Hodima moo, tjhebeho ya kgolo ya dithomelohare e ntlafetse ho tloha ho **6.5%** ho ya

ho **11.0%,** mme sena bakile keketsho e nngwe ya **R2.2 billion** ya dikgafa tsa Bolaodi ba Meedi.

Tekolobotjha ena e lebang hodimo e bontsha boitwanelo ba dipokello tsa lekgetho ka nako ya halofo ya pele ya selemo sa ditjhelete ho sa natswe tikoloho e phephetsang ya ikhonomi, e ipabolang ka ditsitsipano tsa dipolotiki lefatsheng, ditshitiso tsa lethathama la phepelo mmoho le ditheko tsa eneji.

Kakanyo ya pokello ya lekgetho e tsebisitsweng ke phephetso ho SARS. Le ha ho le jwalo, SARS e ananela phephetso ena mme e dutse e ikemiseditse ho phethahatsa thomo ya yona ya ho bokella lekgetho lohle le kolotuwang, ho ntlafatsa boikobelo le ho bebofatsa kgwebisano e molaong. Sena se tla neha mmuso mehlodi e hlokehang ho aha mmuso o nang le bokgoni, ho phahamisa ntshetsopele ya phedisano le ya ikhonomi bakeng sa Maafrikaborwa kaofela, ho phethahatsa ditshebeletso tsa setjhaba, le ho tshehetsa ntshetsopele ya meralo ya ditshebeletso.

SARS e hlokomela hore tjhebeho ena ya pokelllo ya lekgetho ha e akaretse kimollo ya levi ya mafura e tsebisitsweng ho MTBPS ke Letona. Kimollo ena e bontsha matsapa a mmuso wa rona a ho thusa Maafrikaborwa ho emelana le ditjeo tse ntseng di nyoloha tsa mafura mmoho le ditlamorao tse amanang le sena tsa ditjeo tsa ho phela. Khomishenara Makhubu o itse: “Boemo ba tsa ditjhelete bo tseka hore ho be le phethahatso e tiileng ho phatlalla le ditheo tsa mmuso mmoho le bolaodi ba lekgetho bo nang le bokgoni, bo tshepilweng le bo tlang ho phethahatsa thomo ya bona ka boikitlaetso, ntle le tshabo, leeme kapa ho inkela diqeto. SARS e tla tswela pele ho bokella lekgetho lohle leo ka molao le kolotuwang, ho bebofatsa kgwebisano e molaong le ho sireletsa motheo wa lekgetho o tshehetsang lenanetsamaiso la mmuso la ntshetsopele ka ditjhelete.” Ho sa natswe tikoloho e phephetsang ya ikhonomi, SARS e bontshitse boitwanelo taolong ya pokello ya lekgetho. Kahoo SARS e tla tswela pele ho ntlafatsa boikobelo, ho sireletsa motheo wa lekgetho le ho nnetefatsa hore lekgetho lohle le kolotuwang mmuso ka molao, le a bokellwa. Khomishenara Makhubu o tlatsitse ka hore: “Letona le phepheditse basebetsi bohle ba 14 500 ba SARS ho etsa tsohle tse matleng a bona ho bokella mehlodi e hlokehang hore Afrika Borwa e sebetse. Ke na le tshepo ya hore Sehlopha sa SARS se tla arabela boipiletso

bona ba setjhaba. Ke leboha basebetsi ba rona ka boikitlaetso ba bona, mmoho le balefalekgetho le bahwebi ba ikobelang tefo ya lekgetho ka seabo sa bona ntshetsopeleng ya naha ya rona."

Ho fumana lesedi le fetang lena, ikopanye le SARSMedia@sars.gov.za.

KE PHETHO